

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДИНІТЕСЬ!

МОЛОДИЙ КОМУНАР

ІМ. ДІДЧИЖЕВСЬКОГО

ОРГАН КІРОВОГРАДСЬКОГО ОБКОМУ АКМУ

Рік видання XII
№ 101 [1425].

ВІВТОРОК, 24 серпня 1971 року

Ціна 2 коп.

УСЛАВИМО П'ЯТИРІЧКУ ВИСОКИМИ ВРОЖАЯМИ

• З ОБЛАСНОЇ НАРАДИ-СЕМІНАРУ
ПО ВИРОЩУВАННЮ ОЗИМОЇ ПШЕНИЦІ

Як уже повідомлялося в місцевій пресі, 20 серпня в Кіровограді в зеленому театрі парку імені Черемогин відбулася обласна нарада-семінар по вирощуванню озимої пшениці. В її роботі взяли участь перші секретарі міських комітетів райкомів партії, голови райвиконкомів, начальники районних управлінь сільського господарства, керуючі районними об'єднаннями «Сільгосптехніка», голови колгоспів, директори радгоспів, головні агрономи господарств, керівники і спеціалісти обласних організацій, а також представники від Одеської, Київської, Миколаївської, Полтавської і Хмельницької областей.

Нараду-семінар відкрив вступним словом перший секретар обласного комітету КП України М. М. КОБИЛЬЧАК. Щиро привітавши гостей, т. Кобильчак слово для доповіді про підсумки збирання зернових культур і завдання по забезпеченню сівби озимих під урожай 1972 року надав заступникові голови обласного М. І. КУРОП'ЯТНИКУ.

В обговоренні доповіді взяли участь директор обласної сільськогосподарської дослідної станції, кандидат сільськогосподарських наук О. К. УСТИНЧИК, перший секретар Новоукраїнського РК КП України М. Г. ЧЕРЕДНИК, голова колгоспу «Зоря комунізму» Новоархангельського району, Герой Соціалістичної Праці Л. П. ШИФЕР, директор Мар'янівського бурякозаводу Маловисіківського району О. Я. ШАТНИЙ, бригадир тракторної бригади колгоспу імені XX з'їзду КПРС Новоукраїнського району, двічі Герой Соціалістичної Праці О. В. ГІТІЛЮВ, завідувач Ульяновської сортодільниці П. А. КУЧЕНКО, головний агроном колгоспу імені Шевченка Бобринського району В. І. ВІНОГРАД, головний інженер управління сільського господарства С. А. ШЕВЧЕНКО та інші.

На нараді-семінарі присутніював і виступив з промовою заступник міністра сільського господарства УРСР М. В. КУЗЬМЕНКО.

З промовою на нараді-семінарі виступив перший секретар обласного комітету КП України М. М. КОБИЛЬЧАК.

Учасники наради дістали рекомендації по вирощуванню високих урожаїв озимої пшениці в 1972 році.

Під час наради діяла виставка експонатів зернових та кормових культур, зразки новітньої техніки і пристосований інвентар.

ВИРОБНИЦТВО ЗЕРНА — ОСНОВА

— Наш край славен врожаєм озимої пшениці, — підкреслює доповідач — заступник голови обласного М. І. Куроп'ятник. — Наші батьки, наші діди і прадіди гордилися озимом пшеницею. І ми раді, що хлібороби Кіровоградщини примножують і нинішню славу цій важливій зерновій культурі. За останні роки врожайність її в області значно підвищилася. Це дало змогу валовий збір зерна за останні два

роки довести до 2,5 мільйона тонн. І цього досягнуто без розширення посівних площ, а лише шляхом значного підвищення врожайності зернових і, зокрема, озимої пшениці.

Врожай 1971-го видався особливо дорідним. За попередніми даними колгоспи і радгоспи Кіровоградщини виростили по 33,2 центнера зернових (без кукурудзи). А сама озима пшениця

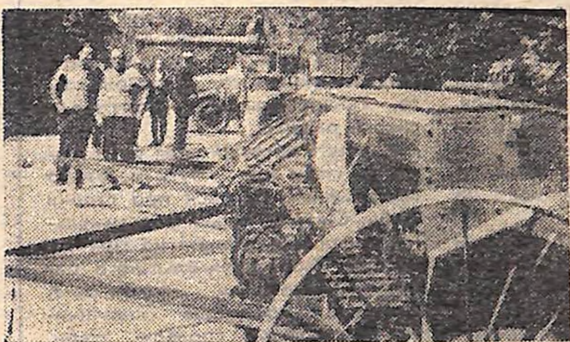
досягла показника — 37,4 центнера з гектара.

Окремі райони особливо відзначилися високою врожайністю. Новоміргородський район зібрав по 37,1 центнера зерна з гектара. Ульяновський — 36,2, Маловисіківський — 35,4, Добровеличківський — 34,8.

Ще вищих результатів домоглися окремі господарства. Колгосп «Жовтень» Новоміргородського району одержав по 57,6 центнера озимої пшениці, радгосп «Мар'янівський» Маловисіківського району — 50,5. І цей, вирощений в першому році п'ятирічки рясний урожай трудівники села збирали з великим господарським сумлінням. В більшості колгоспів і радгоспів області організували групову, двозмінну роботу комбайнів. У стилі строки провели жива механізатори Устинівського, Добровеличківського, Новгородківського та Долинського районів. На кожен комбайн в області намолочено в середньому 5 тисяч центнерів зерна, а добовий намолот становив 350 центнерів. Комбайнери, можна сказати, потрудилися на славу.

Окремі з них намолотили по 9 — 10 тисяч центнерів зерна. В багатьох випадках цілодобова робота механізованих токів, безперервні рейси «комбайн» — тік — хлібоприймальний пункт» дозволили організувати, з випередженням графіка продавати хліб державі. Успішно ця справа йшла в господарствах Добровеличківського, Олександрійського, Ульяновського, Бобринського та інших районів. Проте в Новоархан-

(Закінчення на 2-й стор.)

Увагу учасників обласної наради-семінару по вирощуванню озимої пшениці привернула виставка зразків новітньої сільськогосподарської техніки.

В зеленому театрі парку імені Черемогин під час обласної наради-семінару по вирощуванню озимої пшениці. Фото В. КОВПАКА.

ЯК МИ ГОТУЄМОСЬ ДО НОВОГО НАВЧАЛЬНОГО РОКУ

СЕРПЕНЬ. Період комплектування сітки комсомольської політосвіти. Повним ходом йде ця робота у нас, в Добровеличківському районі. Комплектування проводимо, спираючись на досвід минулого навчального року. В районі працювало 99 гуртків та 9 клубів політичної освіти. В них навчалось 3423 юнаків та дівчат.

Хід занять був під пильним контролем районного комітету комсомолу. Влітку минулого року на районних семінарах комсомольського активу, на комсомольських зборах первинних організацій було обговорено рекомендації по навчальної молоді, обрано його форми, затверджено пропагандистів. Пізніше на засіданнях бюро райкому систематично розглядався хід навчання. І якщо у якомусь гуртку заняття проходили незадовільно, обов'язково вживались заходи щодо усунення недоліків. Наприклад, в колгоспі імені Котовського в гуртку «Бесіди про партію» почали часто зриватись заняття, слухачі не концентрували періоджерел, зникла зацікавленість у навчанні.

В березні на бюро райкому розглянули питання «Про роботу комітету комсомолу колгоспу імені Котовського по ідейно-політичному загартовуванню комсомольців». Виявилось, що до гуртка залучено молодь з різним рівнем освіти. Вивчення матеріалів значно відставало від програми. Крім того, комсомольський комітет не домовився з керівництвом колгоспу про вивільнення гуртківців на час занять.

Комітету комсомолу колгоспу імені Котовського бюро

В ЦЕНТРАХ УВАГИ

райкому вказало на недоліки. На кінець навчального року справи там пішли значно краще.

На заняття цього гуртка часто приходять старі комуністи, герої воєн, знатні люди колгоспу. Це допомагає слухачам краще уявити роль Комуністичної партії в житті народу.

Таких пропагандистів, як Федір Степанович Андрейченко, багато. Серед них і агроном колгоспу «Прогрес» Кузьма Андрійович Білик, що вже три роки веде гурток «Біографія В. І. Леніна», і голова колгоспу «Перше травня» Анатолій Андрійович Чирка, пропагандист гуртка «Бесіди про партію» та ще багато наших керівників комсомольської політичної освіти.

ДІЙСНО, від пропагандистів залежить багато. Ось тому завдання підвищення їхнього рівня підготовки значить завжди стояло в центрі уваги райкомом комсомолу. За минулий навчальний рік було проведено сім районних семінарів пропагандистів та дві науково-теоретичні конференції.

Зараз найактуальніше завдання комсомолу — вчитись господарювати. Тому наступного року в районі буде діяти тринадцять — чотирнадцять гуртків «Бесіди про соціалістичну економіку». Відповідно до їх програми підібрано і пропагандистів. Це — економісти, агрономи, голови колгоспів. На майбутнє плануємо підготувати більше керівників для таких гуртків.

На початку вересня збираємось провести триденний районний семінар пропагандистів. Треба порадитись про організацію роботи в гуртках, обговорити завдання політичного навчання комсомольців у світлі рішень останніх партійних з'їздів. А після цього зберемо семінар секретарів комсомольських організацій колгоспів та підприємств району. Від того, як вони пройнуть, залежить у великій мірі і весь хід політичного навчання молоді. Бо кажуть, що добрий початок — то вже половина справи.

В цьому році кількість гуртків зменшилась. Замість них в середніх та восьмирічних школах на базі ленинських кімнат та кімнат бойової слави будуть працювати постійні лекторські групи. Практика показала, що така форма політичної освіти школярів ефективніша.

В інших комсомольських організаціях району зведеться до мінімуму кількість гуртків початкової ланки. Загальноосвітній рівень аудиторії дозволяє вести заняття в гуртках по програмі середньої ланки. В Добровеличківській районній лікарні, та в Помічанському локомотивному депо, де більшість комсомольців мають середню спеціальну та вищу освіту, працюватимуть гуртки вищої ланки.

І ще одне наше введення. Ми переконались, що ефективності політичної освіти важко досягти в розрізненіх малочисельних комсомольських організаціях. Розпоряджуються пропагандистські кадри, а навчання проходить важко. Тому для поліпшення політосвіти комсомольців малочисельних створимо політичний клуб. Це дозволить зробити систему комсомольської політосвіти дієвою.

ГОРИК в районі крім постійно діючих гуртків та клубів, в усіх комсомольських організаціях з успіхом пройшли Ленінські уроки «Заповітам Леніна вірні», теоретичні конференції по працях Леніна, наукові диспути та інше. Молодь звертається до Леніна в роботі і в навчанні, в години, коли оцінює прожиті і визначає для себе нові завдання.

Можна говорити і про практичну віддачу минулого навчального року. В першу чергу політизовання формує світогляд комсомольців. Але навчання і в праці мобілізує молодь. В жива молодий комбайнер Володимир Негрецький з колгоспу «Рассвет» намолотив 7852 центнери зерна з 190 гектарів поля. Віктор Дубина з колгоспу імені XXII з'їзду КПРС зібрав 6774 центнери хліба з 178 гектарів. Це слухачі гуртків.

Нещодавно у нас проходило районне свято орача. Серед молодих плугатарів кращим став Володимир Бойко з колгоспу «Прогрес». Теж активний слухач політичного гуртка.

А ось ще одне. Після заключного заняття в сітці політосвіти в районі було створено сім комсомольсько-молодіжних колективів тваринників та 29 комсомольсько-молодіжних ланок по вирощуванню кукурудзи та картоплі. Зараз, коли йдеш степом, обов'язково впадуть в очі невеликі яскраві щити. На них — комсомольські значки та перелік зобов'язань, взятих колективом. Як вони виконуються, побачимо восени, але й зараз видно, що ланки працюють чудово.

Розповідати про хороші діла комсомольців району можна багато. Наша молодь і в роботі і в навчанні справна. Думаю, що коли закінчиться новий учбовий рік, перелік трудових звершень можна буде значно продовжити.

Р. ГОРЛЕНКО,
секретар Добровеличківського райкому комсомолу.

УСЛАВИМО П'ЯТИРІЧКУ ВИСОКИМИ ВРОЖАЯМИ

(Закінчення).

гельському, Петрівському, Онуфрієвському районах намолочене зерно часто залежується на токах.

XXIV з'їзд КПРС підкреслив, що основою розвитку всього сільськогосподарського виробництва є збільшення валових зборів зерна. Як показали нинішні жнива, нинішній урожай трудівники села орденоносної Кіровоградщини сповнені рішучістю втілити в життя плани партії і щорічно продавати державі не менше 1 мільйона 237 тисяч тонн зерна, довести сталу врожайність зернових до 34 — 35 центнерів з гектара посіву, а валовим збором зробити 3 мільйони тонн зерна щороку.

Яким шляхом зможемо цього добитися?

«ДО «ОДЕСЬКОЇ-3» ПОВЕРТАТИСЬ НЕ БУДЕМО»

Тільки за рахунок підвищення врожайності кожного засіяного гектара. Як показала практика цього можна добитися, по-перше, за рахунок впровадження високо-врожайних сортів озимої пшениці — «безоста-1», «Кавказ» і «Аврора». Це підказують врожаї «безоста-1» за останні три роки. В 1969 році в області її зібрали по 28,6 центнера з гектара, через рік — 27,4 і нині — 37,4 центнера. В Новомиргородському, Гайворонському, Маловисіківському районах цей сорт постійно радує хліборобів більш як 40-центнерним урожаєм.

— І тут, — гоарить доповідач, — ми маємо низько вклонитися і висловити сердечну подяку видатному вченому-селекціонеру, патріоту нашої Батьківщини, академіку, двічі Герою Соціалістичної Праці Павлу Пантелеймоновичу Лук'яненку, авторів знаменитих сортів озимої «безоста-1», «Кавказ» і «Аврора».

(Присутні на нараді-семінарі

оплесками зустрічають побажання видатному вченому нових успіхів на творчій ниві, здоров'я, довгих років життя).

Дотримання правил високої агротехніки вирощування цих сортів дає велику практичну віддачу. Як поділився досвідом на нараді директор радгоспу «Мар'янівський» Маловисіківського району О. Я. Шатний, пшениця сорту «Аврора» на кожному з 65 гектарів дала по 72 центнери, сорту «Кавказ» — по 68.

«ДАЙТЕ ВИСОКОГО АГРОФОНУ...»

Проте нові сорти пшениці дають тільки тоді відрадіні результати, коли дотримано високої культури землеробства — підготовка ґрунту, його удобрення, високоякісне насіння. У протилежному випадку врожайність їх зменшується наполовину, як це бачимо на прикладі деяких господарств Компаніївського та Кіровоградського районів. В колгоспі «Родина» Кіровоградського району за три роки мали відповідно по 20,5, 26,5 і 23,4 центнера пшениці з гектара. Окремі керівники господарств виправдовуються, мовляв, ми не маємо високого агрофону, який вимагають нові сорти, не маємо достатньої кількості парових площ, у нас дощі не йдуть.

На що сьогодні можуть поспаритися в колгоспі імені Телішевського Вільшанського району, де озима пшениця видає 25 центнерів з гектара тоді, як в цілому район нинішнього року зібрали по 35,7 центнера?

БУДЬ ДЛЯ ЗЕМЛІ ГОДУВАЛЬНИКОМ!

Підвищення врожайності зернових і, особливо озимої пшениці, — результат господарського удобрення площі під посів, яке в останні роки поліпшилося набагато. Більшість колгоспів і радгоспів не шукали найкращих попередників під озимину, не чекали милості з неба, а добре агноували, удобрю-

вали землю. Для багатьох стало правилом — сіяти в землю зерно тільки разом з добривами.

А ось ще причина низької врожайності озимої пшениці в згаданих Кіровоградському та Компаніївському районах. Тут на гектар посіву цієї культури під урожай 1971 року внесено лише по 1,7 та 1,2 тонни добрив на гектар.

Тому нині, коли закінчується підготовка до посівної кампанії озимих наступного врожаю, слід зробити хліборобським законом правило: висівати в землю зерно — клади поруч мінеральне добриво!

СУМЛІННЯ СЬОГОДНІ — ВРОЖАЙ ЗАВТРА

Лише 120 тисяч гектарів озимини буде розміщено на парових площах. Інші попередники — стерня та кукурудза на силос. Тож роботи відповідальної — вдалосталь. Проте з підготовкою ґрунту нині не всюди гаразд. В цьому році допущено великий зріз хлібів, тому оранка без попереднього лущення стерні майже неможлива. Та цю справу вкрай погано організували в господарствах Олександрійського, Ульяновського, Гайворонського, Світловодського районів.

Нарешті, останній етап підготовки до сівби має бути ретельно продуманим. Йдеться про строки сівби. Сіяти — тільки в оптимальні строки. Ми назвчені на гіршому досвіді Новоархангельського району, де керівники господарств, бажаючи пошвидше «покінчити» з важливою справою сівби, починають його кидати в землю в надто ранні строки, радіють вересневим зеленим покровом, а прийде час збирання — тут одержують на 3 — 5 центнерів нижчий урожай, ніж сусіди.

Сорти озимої пшениці — «безоста-1», «Одеська-51», «Кавказ», «Аврора» — високоврожайні, але вони вимагають великого хліборобського сумління.

Про це підкреслювалося і в доповіді, і у виступах тогочасних, що взяли участь в її обговоренні.

ТРАНШЕЯ ПОВНИТЬСЯ СИЛОСОМ

Дванадцять членів комсомольської організації колгоспу імені Крупської Олександрійського району — механізатори і водії. Їх працею вирішено, що всі вони з ентузіазмом підтримали ініціативу комсомольців колгоспу «Шляхом Леніна» і теж швидко і вправно вирішили прозвести «зелені жнива».

Завдяки зусиллям комсомольців траншея повнилась цінним кормом. Вже засиповано 3430 тонн зеленої маси при плані 4138 тонн. Лишилось працювати всього декілька днів, і щодоби у траншею вкладається 200 — 250 тонн силосу.

Серед водіїв тон у роботі задає комсомолец Іван Куценко. Не набагато поступаються йому брати Петро та Андрій Халаяки. Добре працюють молоді механізатори Віктор Бойченко, Петро Вдовиченко, юні вантажники Володя Кравченко, Микола Кукса, Галина Цвик.

О. РАКІН.

Олександрійський район.

Успішно справилися трудівники полів другої бригади колгоспу «Дружба» Новоукраїнського району із збиранням ранніх зернових. Тепер головна увага ук зосереджена на підготовці ґрунту до сівби озимини та заготівлі кормів для худоби. Вже закладено у траншеї понад 3 тисячі тонн зеленої маси кукурудзи. Щоденно перевиконує норми комбайнер Василь Лихоліт. Безперервно доставляють норм водії автомашин Володимир Ляшенко, Янів Дудин, Іван Ляшенко та інші.

На фото вгорі: Крайній шофер колгоспу «Дружба» Янів Дудин. Внизу — агрегат комбайнера Василя Лихоліта.

Фото В. ЛЕБЕДИКА.

ЗЕЛЕНИЙ ЦЕХ- НА КОНВЕЙЕР!

Чи відбувся недільник у Терновому?

Якщо подивитись з пагорба, поле другої бригади колгоспу імені XX з'їзду КПРС видно як на долоні: виструнчилась високо-костебля кукурудза, починають стиглістю жевріти волоті. На полі вже другий день працюють молодий комуніст комбайнер Анатолій Залевський і тракторист комсомолец Петро Вороненко.

Здалеку видно, як одна за одною до їхнього агрегату під'їжджають машини, і, за кілька хвилин наповнені зеленою масою, мчать на вагону. Машин — чотири. Але, здається, що потік їх безперервний. Возять силос з поля до траншеї водії комсомольсько-молодшої бригади Добровеличківського автопідприємства № 10034 комсомольці Василь Буряков, Олександр Войтович, Віктор Мельниченко і бригадир Микола Павульський. Молоді водії допомагають колгоспникам заготовляти на зиму корми. Працюють юнаки старанно, і комбайни в загінці не простояють жодної хвилини.

Під час обідньої перерви познайомився з Миколаю Павульським, запитав, як його хлопці домоглися такої злагоженості в роботі.

Відповідь збентежила: — Як возили водії з нашої комсомольсько-молодшої жнива зерно, то й результати

було видно: у змаганні серед бригад автопідприємства вибороли перше місце. А зараз, як би задніх не пасти. Працюємо в добром темпі оце лише два дні, відтоді, як відремонтували комбайна А. Залевського. Зараз робимо по 18 — 20 ходон за зміну, а раніше більше часу простоювали, аніж возили силос.

До розмови підключилися і інші комсомольці, розповіли про те, як працювали раніше (а деякі дні робили по 5 — 6, а іноді й по одному рейсу), як ходили до голови колгоспу Василя Семеновича Носача й просили забезпечити роботою.

— Почне світати — ми вже на полі, кінчаємо роботу, як стемніє, — розповідає бригадир водіїв М. Павульський. — Син дома жінку запитав: «Де ж наш тато?» А я ось тут, приїду, і нічого робити, стіймо, балакаємо. То один комбайн несправний, а то й обидва стоять.

— В неділю комбайни були справні, та чомусь на траншеї не працювали трактори, які б розпразляли силос, — додає Василь Буряков. — Привезли два рази силос, зсипали, а третій раз, як византажували, то й сітки розвантажувальні поспузувались.

У кабінеті голови колгоспу прохолода, затишно. У Василя Семеновича своя точна зора: — Кажете, силосуємо погано? Не згодні! Машин для перевезення силосу не вистачає.

А довідавшись, що я розмовляю з водіями Добровеличківського автопідприємства, змінив свою точну зору на іншу.

— Інколи ламаються комбайни. Бачили — їх на полі аж три, а числиться у нас лише два. Одного з декількох старих зіпсували. Ламається він часто. Інший комбайн, на якому працює Іван Погрібниченко, доставили днями з ремонтної майстерні. Є на нього документація, папери всіні, що справний. А комбайн ламається та й годі. А третій комбайн бачили, як працює? Правда, пізно ми закінчили його ремонт.

Враження таке, що голову колгоспу не хвилює зрив строків заготівлі кормів. Справи справді не блискучі. Розпочали силосувати восьмого серпня. Скосили за день шість гектарів, дев'ятого серпня — один, наступного дня — жодного. Ніхто не підняв триаго, ніби так і треба косити. Потім знову косили за день по 7 — 9 гектарів. Заготовлено лише 1596 тонн силосу, а треба ще близько 3 тисяч тонн. Часу ж — обмаль.

В жнива комсомольці і молоді села доклали багато зусиль, щоб допомогти старшим

товаришам вчасно зібрати врожай. Нині про молоді забули, не залучають її до роботи на силосуванні, а комсомольці самі не проявляють ніякої ініціативи.

15 серпня в переважній більшості колгоспів і радгоспів Кіровоградщини комсомольці виїшли на недільник по заготівлі кормів. Складається враження, що в колгоспі імені XX з'їзду КПРС про недільник і не чули.

Розмовляю з секретарем комсомольської організації колгоспу Надією Балашкевич. Ось що вона сказала:

— Про заготівлю кормів нічого сказати не можу, бо тільки з відпустки. Сама я в цей день допомагала збирати поміди. А про недільник запитайте краще у мого заступника. Заступник секретаря комсомольської організації колгоспу агроном-наслідков Люба Осавелюк про недільник теж нічого не знала.

— Бачте, може й організували вони самі його, бо в мене й так багато роботи. А взагалі, я вважаю, що недільник відбувся. Силос возили? Возили. Значить і недільник був.

— А хто у вас очолює комсомольських «прожектористів»?

Як вони контролюють хід двомісячника заготівлі кормів?

— А про це ви запитайте у Наді — нашого комсомольського секретаря.

На цьому й скінчилась наша розмова.

А в Добровеличківському райкомі комсомолу завідувачий відділом комсомольських організацій Іван Бойко теж вважає, що недільник у Терновому відбувся. Нехай він і не масовий, нехай заготовили небагато кормів, а раз силос возили, значить недільник відбувся. І тут нічого багато говорити.

Чи відбувся недільник у Терновому? Відповідь на це повинні дати самі комсомольці. А члени бюро комсомольської організації колгоспу, комсомольські «прожектористи», активісти позинні згуртувати всю молодь навколо себе і активно включитись у двомісячник заготівлі кормів.

З цього приводу є про що подумати і працівникам Добровеличківського райкому комсомолу.

Ю. ЛІВАШНИКОВ,
спецкор «Молодого комунара».

Листи з БРЕСТСЬКОЇ ФОРТЕЦІ-ГЕРОЯ

Брестська фортеця втратила своє колишнє військове значення ще до початку першої світової війни. Зруйновані тоді і під час громадянської війни приміщення вже ніхто не відбудовував. Напередодні віроломного нападу гітлерівців фортеця використовувалась під розквартирування військ Червоної Армії. Тут знаходилися частини 6-ї і 42-ї дивізій. Брест виявився на шляху найбільш могутнього угруповання ворога «Центр», перед яким, згідно з планом «Барбароса», стояло завдання: через Мінськ — Смоленськ вдарити на Москву. По тому боці Бугу гітлерівське командування зосередило 29 дивізій. Бойові дії групи армій «Центр» підтримувались Другим

фортецю. Вводячи в бій все нові й нові частини, блокуючи вузли опору, обходячи укріплення з флангів, на дев'яту годину ранку 22 червня йому вдалося оточити фортецю. Та оволодіти нею фашисти не могли ще тривалий час. Їх численні атаки захлиналися під алучним вогнем червоноармійців, які на різних укріпленнях створили самостійні ділянки оборони. Під стінами фортеці ворог зустрів героїчний опір радянських воїнів, які грудьми стали на захист священних рубежів Батьківщини. Для багатьох перший день війни став останнім днем. Під градом бомб і снарядів руйнувалися приміщення, горіла земля, полум'я вогнететів плазило цеглу. Та ніщо

тримало під стінами фортеці цілу дивізію гітлерівців. Тут вершилися подвиги, про які ми ще далеко не все знаємо. Тут проявився той високий патріотизм і військово-мистецтво солдатів, які пізніше примчувались у подвигах захисників Москви, Ленінграда, Сталінграда, Севастополя і Одеси, в битвах на Курській дузі і під Корсунь-Шевченківським, в країнах Західної Європи і під Берліном. Оборонці Бреста звершили масовий подвиг у перші дні війни. Вилючною хоробрістю і стійкістю вони ще раз довели вірність соціалістичній Батьківщині і Комуністичній партії, глибоку переконаність у правоті своєї справи.

Навіть фашистські генерали вимушені були визнати героїзм захисників Брестської фортеці. Ще б пак! Адже втрати, що їх зазнала тут фашистська армія, складали п'ять процентів загальних втрат на Східному фронті за перший тиждень війни. Одна Брестська фортеця коштувала гітлерівцям дорожче, ніж вся війна у Франції.

Подвиги героїв Бреста тривалий час були невідомі, фортеця ж бо з перших годин війни опинилася в тилу, який став все глибшим. Коли в березні 1942 року наші війська під містом Лявни розгромили 45-ту піхотну дивізію противника третього формування, в її архіві було виявлено «бойове донесення про зайняття Брест-Литовська». По матеріалах цього документа в газеті «Красная Звезда» 21 червня 1942 року опубліковано статтю полковника М. Толченова «Год тому назад в Бресте»...

28 червня 1944 року місто над Бугом було визволено. Червоні бійці побачили руїни фортеці — німці свідчили героїзму її захисників. У повсюдний час з'являється в періодиці немало друкованих матеріалів про оборону фортеці — наслідки кропітних пошуків. Кілька років

Вхід до меморіального центру Брестської фортеці.

збирав матеріали про ці події письменник С. Смирнов, у наслідок чого з'явилися його правдиві книги «Брестская крепость», «В поисках героев Брестской крепости», «Брестская крепость над Бугом». Не обминули героїчний оборони старої фортеці в своїх мемуарах і німецько-фашистські діячі. Про це зокрема згадується в книгах Г. Гудеріана, О. Спренгелі, Е. Шнейдера, Р. Гюлфа.

Відзначаючи виключні заслуги захисників Брестської фортеці перед Батьківщиною і на ознаменування 20-річчя Перемоги над гітлерівською Німеччиною Указом Президії Верховної Ради СРСР Брестській фортеці присвоєно почесне звання «Фортеця-Герой».

В. ПРОЦЕНКО.
Фото автора.

2. ТУТ ПОЧАЛАСЬ ВІЙНА

повітряним флотом, у складі якого налічувалося 1670 бойових літаків. У районі Бреста співвідношення сил було більше, ніж у три рази на користь ворога. Фортецю штурмували три німецькі дивізії. В центрі бойового порядку наступ пела 45-а дивізія, сформована в горах Верхньої Австрії. У ній культивувалась особлива особиста відданість фюреру. Дивізію підсилили трьома артилерійськими полками, двома дивізіонами мортир, важкими мінометними батареями, кількома надпотужними артилерійськими установками системи «тор», стріляючи фугасними та бетонобійними снарядами. На фортецю було спрямовано близько 500 гармат, здатних збити за хвилину 4000 пострілів. Майже 600 авіабомб скинули фашисти на чотири квадратних кілометрів, які займає фортеця.

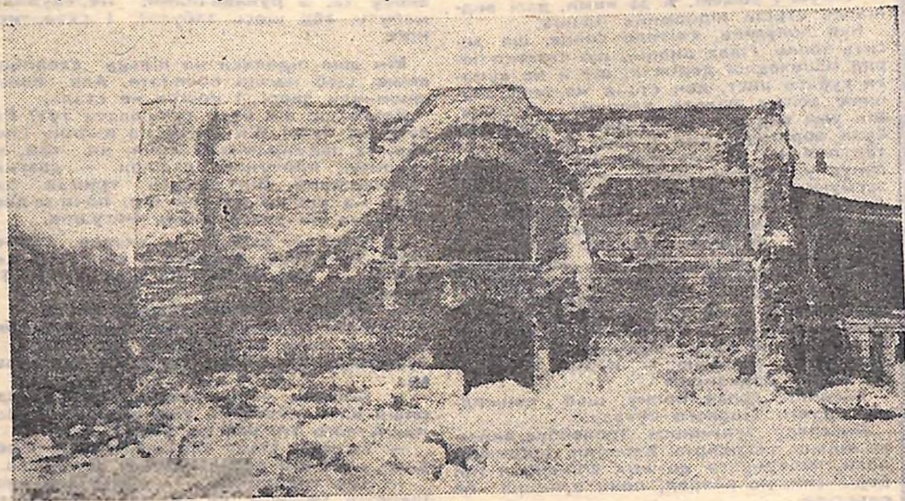
О 4-й годині 15 хвилин 22 червня 1941 року штурмом Брестської фортеці почалася на Західному фронті нашої країни Велика Вітчизняна війна. Цього світанку тисячі ворожих мін, снарядів і бомб було скинуто на місто, фортецю і пригородні укріплення. Різноманітним нападом фашистські війська вдерлися на нашу територію. У фортеці не було єдиного командування. Але розрізнені незелені групи бійців швидко організували оборону. Нагадаємо, що багато підрозділів Брестського гарнізону знаходилися на навантаженнях та в таборах. На початку оборони в фортеці налічувалося трохи більше 3 тисяч чоловік.

Ворог передбачав з ходу захопити

не могло зламати волю і мужність захисників. Пізніше поет С. Гагурсеє написав: «Уже, как пчелиные соты, все стены, а крепость стоит».

Втрагивши чимало живої сили, під вечір 22 червня німцям довелося відступити від фортеці. Це був їх перший відступ з самого початку другої світової війни. Лише протягом тижня противники вдалося зламати відчайдушний опір наших підрозділів на Тереспольському і Волинському укріпленнях. Облога цитаделі і кобринських укріплень затягнулася. На останніх стійко обороняючись керували майор П. М. Газрилов, старший політрук Н. В. Нестерчук, лейтенант І. Ф. Акимович, замполітруна наш земляк Г. Д. Дорез'янино. 24 червня червоні групи оборонців цитаделі створили штаб і єдине командування, особовий склад звели в одну бойову групу. Командиром її призначили капітана І. М. Зубачева, а його заступником — полкового комісара Є. М. Фоміна. З комуністів різних підрозділів було створено партійну організацію, яка стала душею оборони. Тих, хто відзначився в боях, приймали в партію.

29—30 червня фашисти пішли на генеральний штурм фортеці внаслідок якого зайняли більшу її частину. Але опір ще тривав. Все менше й менше залишалося бійців. Кінчалися боеприпаси, не було води, продовольства, медикаментів. Спрага, рани і голод мучили оборонців, та на пропозицію німців здатися воїни знову і знову відповідали вогнем. Нагадаємо, що на цей час ворог уже захопив Мінськ, Смоленськ, Брестська фортеця опинилася в глибокому тилу наступаючих фашистів. Жменька героїв

Тут пали героїчну оборону радянські бійці.

СВІДЧЕННЯ АМЕРИКАНСЬКОГО СЕРЖАНТА

Джон Герндон, 24 роки, американець. В дев'ятнадцять років був призваний в армію і відправлений у В'єтнам як сержант-радник. З жовтня 1966 року по лютий 1968 року брав участь у «програмі удосконалення». Після цього служив у Західній Німеччині («захисник» там «світлий світ»). Одержавши черговий наказ знову підправитися в Південно-Східну Азію, сержант Джон Герндон дезертував. Він не повернувся в США. Сотні його товаришів, молодих американців, тиняться нині, як і він, по Європі й Канаді. Джон Герндон співробітничав з журналом «Ант», редакція якого знаходиться в Парижі. Журнал заснований з метою надання допомоги солдатам, які дезертували з армії США у В'єтнамі.

Кореспондент французької газети «Юманіте» попросив Герндона відповісти на кілька питань і одержав таку відповідь.

Питання: Ви знаходилися кілька місяців в таборі Бьен Хоа. В яких умовах знаходилися там ув'язнені південнов'єтнамські патріоти?

Відповідь: Полонених тримають в чаметах, оточених кількома рядами колючого дроту. Охорона знаходиться на чотирьох постах. В Бьен Хоа згідно правил повинно знаходитися не більше 600 арештованих. Але звичайно там утримується від 1.100 до 1.200 чоловік.

Питання: В багатьох таборах є «тигрові клітки».

Відповідь: Це металеві контейнери, що служать для перевезення військового спорядження. Їх звичайний розмір близько двох метрів на метр тридцять. В них і засовують полонених. Нерідко в них сидять люди, що одержали на допитах рани чи каліцтва. Сидять вони в цілковитій темноті в «сидінку», що не провітрюється.

Питання: А харчування?

Відповідь: Їм дають два рази на день ополоників бупом і трохи рису. Якщо членам сім'ї дозволяється побачення з ув'язненими, вони приносять йому їжу. Однак охорона в пошуках заборонених предметів копається в цій їжі, і полонені дістають жалюгідні крихти. Нерідко ї їм цю їжу конфіскують.

Питання: Чи були ви присутні на допитах?

Відповідь: Так. Коли я був радником в сайгонській частині, то був присутнім на допитах, які проводили солдати 33-ї групи сайгонських рейдджів. Одного разу ми оточили село в дельті Меконга. І одного разу ми оточили одного з них поблизу майже арештували підозрюваного. Одного з них побили майже до смерті. Зламали йому обидві руки і ноги. Коли його волонери через качал, солдати жинули його у волю. Полонений ні в чому не зізнався, але в рапорті був названий партизаном.

Питання: Всі захоплені дійсно є партизанами?

Відповідь: Для нашої армії вони всі «в'єтконговці». Насправді їх беруть за підозрою в причетності до «партизанів». Найжорстокіші спогоди застосовують у них після сьогот Тет (Новий рік) в 1968 році. Тоді вони тримали оборону в одному містечку. Нависли над ними кілька сотень наших солдатів, коли перелізли на дах будівлі. Після атаки наші хлопці розібрали документи і представили справу так, ніби воїни партизани. Так завжди чинять, коли кого-небудь вбивають. Так завжди чинять, коли кого-небудь вбивають.

Ось в чому полягає наша «програма удосконалення» (АПН — «Юманіте»).

ЛЮДИНА, одягнена в міліцейську форму, вже відмічена довір'ям народу, і це зобов'язує її бути відданим своєму народові.

Цю фразу, особливо в бесідах з молодими співробітниками, любив повторювати слідчий Новоархангельського районного відділу внутрішніх справ комуніст М. С. Шлапак. Уже з перших кроків служби в міліції вона визначила сенс життя молодого охоронця правопорядку, стала життєвим кредо і вєтєрана.

— Я завжди бачу перед собою,

СІЯТИ ДОБРО

насамперед, людину, а потім злочинця, — ділитися життям і професійним досвідом Михайло Самійлович. — Бо в більшості людей, які схилили, завжди залишається в свідомості та чуттєва ланка, ухвилюється за яку можна визволити її, людину, вивести на прямий шлях.

Принциповість і людяність, мабуть, найголовніші риси в характері Михайла Самійловича.

— Сім'я у вас працююча, — говорив слідчий працівникові районного відділення «Сільгосптехніки», — а ви безбеште її.

Знає М. С. Шлапак, що той інколи привласнював янусь із запчастин. Він дуже любив своїх дітей і дружинку, вимушене розлучення з ними було б найтяжчим поневаренням. Звичайно, винин «підходив» під певну статтю кримінального кодексу. Але слідчий думав зараз не лише про фант, а про дітей, які довго носили б рану від батька. М. С. Шлапак повірив підслідному і не помилювався. Зараз останній — прекрасний сім'янин, хороший виробничий, активний член народної дружини.

Дехто із співробітників був не згоден з таким, на їх погляд, м'яким рішенням слідчого.

— Міліцейська служба — це гуманність в рамках законності, — сказав трохи стомлений Михайло

Самійлович. — І ще — творчість. В кожному окремому випадку до справи треба підходити диференційовано.

Злочинці з будівельного управління значними партіями продавали державні будівельні матеріали і привласнювали гроші. Кожен покараний по закону.

— Ось де була проявлена справжня гуманність по відношенню до держави, народу, — говорив Михайло Самійлович.

У своїй роботі слідчий керує-

КОНКУРС «МОЯ МІЛІЦІЯ»

М. С. Шлапак вивчає характери винних і вчасно використовує речові докази, безпомилково визначає момент, коли необхідно стає очна ставка, не залишає без перевірки жодного факту, аказаного звинувачуваним, бо знає, що це може повести слідство навірним шляхом.

Про «теорію попереднього слідства» М. С. Шлапак можна говорити багато. Це цілий арсенал правил, положень, заходів, спрямованих на викриття злочинності, на збереження спокою життя і праці громадян. Але як би не складалася ситуація, Михайло Самійлович з підслідним спокійний, витриманий, моретний, слідство веде без зайвих обішном, порад, підказування відповідей. Його правило: «Поки звинувачуваного не засуджено, він не злочинець».

Говорячи про майстерність слідчого М. С. Шлапака, важко обминути ту сферу, яка, мабуть, і є найважливішою в усій його діяльності. Це — профілактика, попередження правопорушень. Михайло Самійлович ооками підбирав собі помічників. Його актив — це справді дійовий бойовий загін, якому він може довірити будь-яку справу.

Обов'язки між активістами Михайло Самійлович розподіляє згідно їх можливостей, нахилів, інтересів. Переконавшись, що однією з виправданих форм попередження правопорушень є правова пропаганда, бесіди він доуочас проводить людям кваліфікованим, ерудованим. В колегії імені Енгельса наприклад, цією справою займається бібліотекар, студентка юридичного факультету Таїса Онищенко.

Служба в міліції — служба особлива. Робота ця вимагає великої затрати сил, в тому числі і моральних. І якщо кожна людина повинна бути спокійною і авічливою, то міліціонер — авічливо, що кожен повинен бути чесним і принциповим, то міліціонер — втричі.

В. ДІМІН.

ДИРЕКЦІЯ.

Тираж 54.500

Початок занять з 1 серпня.
Адреса школи: м. Чернігів, вул. Щорса, 64, шко-
ла ФЗУ при напіввольно-суконному комбінаті.
ДИРЕКЦІЯ.